

DECLARAȚIA DE LA HALMSTAD

Sprijinirea unei Europe viabile prin democrație locală și abordările participative în toate zonele rurale și nu numai

În perioada 1-2 decembrie 2021, la Halmstad, Suedia, a avut loc conferința ELARD „Sărbătorim 30 de ani LEADER”. La această conferință, cei 149 de delegați din 22 de țări europene, reprezentând aproximativ 2000 de grupuri de acțiune locală LEADER din Europa, rețele rurale, autorități de management, Comitetul Regiunilor și Comisia Europeană, s-au întâlnit și au discutat despre Viziunea pe termen lung a zonelor rurale și viitorul LEADER/CLLD. Următoarele concluzii au fost elaborate pentru viitor sau Europa:

TRANSFORMAREA DEZVOLTĂRII RURALE ÎN ACȚIUNE

1. Viziune pe termen lung pentru zonele rurale

Salutăm inițiativa strategică și structurată pentru zone rurale puternice, conectate, rezistente și prospere din întreaga Uniune Europeană. ELARD, rețelele naționale ale GAL-urilor și GAL - urile așteaptă cu nerăbdare să fie integrate și incluse în etapele viitoare la nivel european, național și regional. Așteptăm cu nerăbdare să cooperăm în pactul rural, dar și în alte inițiative la diferite niveluri, în care părțile interesate din zonele rurale ar trebui să fie implicate, deoarece ELARD, rețelele naționale pentru dezvoltare rurală și GAL-urile sunt singurii actori rurali cu o acoperire atât de vastă a organizațiilor. Sugerăm ca UE, guvernele naționale și regionale să-și revizuiască bugetele și să ofere mijloace suficiente pentru a transforma LTVRA în realitate acum, deoarece Europa are o fereastră de oportunitate chiar în acest moment, în urma pandemiei. Prin urmare, susținem ideea senatului francez de a atașa LTVRA o adevărată agendă rurală.

2. Promovarea eficientizării resurselor pentru dezvoltarea rurală

Membrii ELARD sunt parțial martori la ineficacitatea finanțării disponibile în zonele rurale. În aceste cazuri vedem cum mai multe instituții, proiecte și alte părți interesate lucrează în mod incoerent cu finanțare insuficient alocată. Promovarea convergenței și optimizării fondurilor între organizațiile publice asigură munca comună către viziunea pe termen lung a zonelor rurale. Această convergență

ar trebui să fie o prioritate strategică transversală în strategiile naționale și regionale. Va fi esențial să se garanteze un dialog permanent între ministere, autorități regionale, municipalități și grupurile de acțiune locală și alți actori pentru eficientizarea dezvoltării zonelor rurale.

3. Transparență privind serviciile garantate ca parte a contractului social

Facem apel la guvernele și instituțiile noastre de la diferite niveluri să se asigure că soluțiile moderne sunt luate în considerare la proiectarea pachetelor de servicii pentru cetățenii lor. În plus, sugerăm guvernelor și instituțiilor să includă alte criterii decât rentabilitatea economică atunci când decid cu privire la accesul la servicii pentru locuitorii lor. Ca cetățeni ai Europei rurale, vrem să vedem în ce măsură facem parte din contractul dintre contribuabil și guvern, care include și accesul la servicii. O soluție ar putea fi definirea unui pachet de servicii de bază garantate pe care fiecare cetățean să poată conta. O alta poate fi dezvoltarea unui proces transparent de luare a deciziilor în jurul serviciilor, pentru toate nivelurile, care să includă criterii precum durabilitatea ecologică și socială. Dacă cetățenii sunt conștienți de ceea ce se pot aștepta de la guvernul lor, va exista mai mult loc pentru soluții inovatoare pentru a umple golurile.

4. Bunăstarea ca parte a atractivității zonei rurale

Zonele rurale sunt atractive, dar locuitorii trebuie să poată conta pe existența serviciilor de bază. Facem apel la responsabilitatea guvernelor naționale și regionale de a se asigura că toți cetățenii din toate zonele geografice au o oportunitate echitabilă de a accesa sistemul de asistență socială care există pentru a oferi securitate socială pentru noi toți. Cetățenii din mediul rural au nevoie, de asemenea, de un nivel de bază de bunăstare prin sprijin pentru cei în vârstă, sprijin pentru întreținerea copiilor și tratament medical. Pentru a asigura acest lucru, societatea noastră are nevoie de servicii sociale, cum ar fi unități medicale, unități de învățământ precum școli, formare profesională și grădinițe, precum și instituții de sprijin pentru bătrâni și spitale distribuite în toată Europa, inclusiv în zonele rurale.

5. Descentralizarea

Pentru a promova descentralizarea birourilor și a personalului companiilor ale căror materii prime provin preponderent din mediul rural, precum companiile agroalimentare, energetice, de construcții sau textile, printre altele, considerăm că este esențial ca sectorul public să treacă pe

primul loc. Prin urmare, sugerăm guvernelor naționale și regionale să planifice modul în care ar trebui implementată descentralizarea concretă a instituțiilor și funcțiilor, iar instituțiile UE ar putea, de asemenea, să ia în considerare acest lucru.

6. *Acceptarea modificării paradigă (schimbarea poveștii)*

Zonele rurale sunt diversificate și, prin urmare, cuprind oportunități diferite. Strategiile de dezvoltare locală sunt cel mai bun instrument pentru a identifica și a face recomandări în jurul oportunităților. Câteva oportunități pe care multe zone rurale le împărtășesc sunt:

- *Calitatea vieții și sănătatea îmbunătățite:* apropierea de natură și posibilitatea de a promova calitatea vieții locuitorilor, precum și sănătatea fizică și psihologică a acestora prin această apropiere, pot avea ca rezultat o calitate îmbunătățită a vieții și o sănătate îmbunătățită.
- *Spații de locuit atractive:* locuințele în apropierea zonelor frumoase de agrement sunt zone atractive pentru locuitori și pentru eventualii imigranți din orașe sau din alte zone rurale. Soluțiile digitale fac posibil ca mai mulți locuitori noi să lucreze de oriunde doresc și, prin urmare, își pot alege spațiul de locuit din atractivitate, mai degrabă decât din apropierea locației lor de lucru.
- *Reziliență:* societățile mai mici, în care oamenii se cunosc și au încredere unii în alții, se adaptează mai repede la noile circumstanțe, care sunt necesare în vremuri de criză. Spațiul pentru agricultura la scară mică, ca o completare a aprovizionării cu alimente din magazine, crește rezistența oamenilor din acea zonă. Lanțurile scurte de aprovizionare pot spori și mai mult reziliența, deoarece alimentele provin din zonele rurale. Oamenii sănătoși din punct de vedere psihologic sunt mai rezistenți la nivel personal.
- *Mediu și climă:* locuitorii care trăiesc și lucrează mai aproape de natură și de resursele noastre naturale sunt mai predispuși să fie conștienți de importanța protecției acesteia

Facem apel la toate nivelurile, inclusiv pe plan local, în mediul rural, să începem să spunem o poveste diferită despre punctele forte și oportunitățile pe care le regăsim în zona noastră. Zonele rurale au nevoie de un cadru funcțional și transparent de servicii, inclusiv infrastructură socială, din partea autorităților locale, regionale și naționale pentru a putea profita de oportunități.

7. Asigurarea drepturilor tinerilor și adolescenților din mediul rural

Drepturile copiilor și tinerilor din mediul rural, în special cele menționate la articolele 3, 12 și 31 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului riscă să fie încălcate din cauza lipsei de disponibilitate a activităților de agrement și a locurilor de întâlnire pentru tineri, combinate cu transportul public minim sau inexistent. Prin urmare, este esențial să se concentreze pe următoarele :

- implicarea mai mare a tinerilor din mediul rural în procesele de luare a deciziilor la toate nivelurile;
- sisteme de transport flexibile pentru tinerii și adolescenții din mediul rural;
- infrastructură digitală pentru tinerii din mediul rural
- acces sporit la educație pentru tinerii din mediul rural, concentrându-se mai mult pe competențele transferabile;
- învățarea centrată pe elev și educația non-formală pentru a obține un acces cu adevărat egal și universal la o învățare de calitate

8. Acțiuni inovatoare pentru sustenabilitate (sunt necesare acum.)

Toți cetățenii trebuie să fie implicați în schimbarea modului de viață către un mod de viață mai durabil, care ar trebui să înceapă cu și de la cetățenii înșiși. Facem apel la toate nivelurile să capaciteze cetățenii în vederea implicării și să pună tema viitorului nostru comun pe ordinea de zi la toate nivelurile. Totuși, cadrul trebuie să fie pus din partea politicienilor și a instituțiilor generale. Cerem acțiuni în construirea acestor cadre și așteptăm cu nerăbdare să fim consultați în acest proces. Facem apel la instituțiile naționale și europene să creeze un cadru credibil pentru a atinge obiectivele sustenabile globale

9. Coeziunea Europei

Suntem îngrijorați de faptul că în jurul uniunii noastre se ridică voci critice pentru UE. Prin urmare, sugerăm ca toate politicile și măsurile care decurg din UE să promoveze, de asemenea, câștigurile UE. În plus, cooperarea transnațională și schimbul real între zonele rurale trebuie promovate în toate programele europene. În afară de aceasta, instituțiile publice naționale și regionale trebuie să își asume responsabilitatea de a aduce Europa mai aproape de cetățenii săi, iar toate părțile interesate trebuie să colaboreze pentru ca mass-media tradițională să înceapă să raporteze întrebările pe care contribuabilii le finanțează prin UE.

10. Consolidarea rolului Grupurilor de Acțiune Locală

Fiecare zonă rurală este diferită și are puncte forte și oportunități diferite pe care trebuie să le construim. GAL-urile și strategiile lor de dezvoltare locală urmăresc să se bazeze pe circumstanțele locale. În plus, GAL-urile sunt singurul instrument care aduce politici globale, europene și naționale pentru a răspunde cererii populației locale și, prin urmare, acest instrument de guvernare pe mai multe niveluri ar trebui consolidat. Facem apel la toate autoritățile de nivel să pună în aplicare un cadru pentru sprijinirea GAL-urilor, după cum urmează.

Folosirea OPORTUNITĂȚILOR LEADER/CLLD

1. GAL-urile ca parteneri în politicile publice

După 30 de ani, dorim să subliniem că GAL-urile lucrează la o politică TERITORIALĂ și nesectorială. Este timpul să recunoaștem GAL-urile ca un instrument de management mult dincolo de FEADR-PAC. Guvernele și instituțiile de la toate nivelurile, în special naționale și regionale, ar trebui să includă GAL-urile în programarea lor într-o manieră mai holistică. Acest lucru ar fi semnificativ în special în teme precum dezvoltarea durabilă, îmbătrânirea populației, sistemele alimentare, economia circulară, satele inteligente, pentru a numi câteva.

2. Promovarea comunității europene a GAL-urilor

Cooperarea transnațională este mai importantă ca niciodată pentru a face din Uniunea noastră Europeană o uniune a oamenilor, precum și a instituțiilor. GAL-urile din Europa se bucură deja de o familie europeană care ar trebui să fie prețuită și dezvoltată. Este important ca autoritățile naționale și regionale să ofere GAL-urilor un cadru funcțional, care să le permită să lanseze proiecte de cooperare transnațională în orice moment al ciclului de programare pentru a găsi parteneri transnaționali în Europa. Rețelele naționale de dezvoltare rurală și Rețeaua europeană de dezvoltare rurală (ENRD) ar trebui să sprijine reuniunile GAL-urilor din diferite părți ale Europei.

3. GAL-urile ca parteneri în politicile publice

Îndemnăm GAL-urile, rețelele și autoritățile să înceapă să vorbească, să promoveze și să prezinte exemple bune care depășesc cu mult proiecte unice. Impactul grupurilor de acțiune locală nu poate fi arătat prin prezentarea unor proiecte individuale. Este valoarea adăugată a GAL-urilor în zona lor geografică care trebuie evaluată și prezentată. Activarea populației rurale care își asumă responsabilitatea pentru dezvoltarea zonei lor locale este cheia unei guvernări pe mai multe niveluri și doar un aspect al valorii adăugate.

4. Tineretul rural

GAL-urile, rețelele și autoritățile trebuie să coopereze să implice tinerii și să îi includă în munca de zi cu zi. Pentru aceasta este necesar ca autoritățile să facă posibil cadrul, de ex. care să permită proiecte-umbrelă pentru tineri.

5. Acțiuni transformatoare pe teren

Acest tip de acțiuni sunt cruciale pentru a face față schimbărilor climatice și provocărilor de mediu cu care ne confruntăm astăzi. Multe GAL-uri contribuie deja la obiectivele de dezvoltare durabilă și sunt gata să ia mai multe măsuri. Este urgent ca guvernele și instituțiile de la toate nivelurile să includă GAL-urile ca parteneri în această sarcină importantă.

6. Finanțare pentru o Europă mai puternică, conectată, rezistentă și prosperă

Sușținem că cel puțin 8% pentru CLLD din FEADR, FEDR, FSE și EMFF sunt necesare pentru ca GAL-urile să aibă un impact real, așa cum am afirmat de la declarația de la Tartu din 2016.^[1]

Acest lucru permite, de asemenea, GAL-urilor urbane să fie active în conturarea viitorului nostru european comun. Solicităm ca programele și proiectele viitoare – la toate nivelurile – care vizează cetățenii din mediul rural să fie considerate a fi distribuite prin intermediul GAL-urilor.

7. Aplicarea celor 7 principii

Este o condiție prealabilă pentru valoarea adăugată a LEADER ca toate guvernele naționale și regionale să respecte cele șapte principii în toate fazele, adică în pregătirea strategiilor, în implementare și în evaluare. Dorim să punem un accent suplimentar pe principiul de jos în sus în crearea GAL-urilor și a strategiilor lor de dezvoltare locală.

8. Marca LEADER

Propunem ca întregul sistem de asistență - suport să înceapă să lucreze împreună cu brandul LEADER/CLLD. După 30 de ani de muncă pentru dezvoltarea participativă în zonele rurale și nu numai, GAL-urile ar trebui să fie mai bine cunoscute publicului. Păstrarea logotipului LEADER din Uniunea Europeană este o idee bună, deoarece aceasta arată câți ani și în câte locuri LEADER a fost prezent în Europa rurală până în prezent. GAL-urile, rețelele LEADER, rețelele rurale naționale și autoritățile de management trebuie să conlucreze pentru a face cunoscută metoda. NRN și MA ar fi de mare ajutor pentru a prezenta exemple de bune practici GAL. GAL-urile și rețelele LEADER ar trebui consultate în această lucrare.

9. Simplificare

Birocrația grea care vine împreună cu LEADER și CLLD dăunează stării de fapt atât a GAL-urilor, cât și a UE. Toate nivelurile, în special guvernele naționale, trebuie să își asume responsabilitatea pentru a simplifica – pentru clienți – implementarea CLLD. Un sistem administrativ conceput special pentru CLLD trebuie pus în aplicare cu includerea avizului rețelelor GAL. *Orice placare cu aur este de evitat* – să evităm informațiile redundante sau irelevante.

10. Sincronizare

Solicităm guvernelor noastre naționale să înceapă acum procesul concret de simplificare, pentru a îl pune în aplicare cu mult înainte de începerea următoarei perioade de programare. În ceea ce privește LEADER 2023-2027, solicităm operabilitatea deplină a GAL-urilor pentru 1 ianuarie 2023, de la autoritățile de la toate nivelurile. Aceasta înseamnă că toate Strategiile de Dezvoltare Locală ar trebui aprobate și acordurile corespunzătoare cu GAL-urile ar trebui semnate pentru ca GAL-urile să înceapă să funcționeze la 01.01.2023.